Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1030 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 20 februarie 1970 | 4 pagini 25 bani

ÎN PAGINA A DOUA

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

UN AN DE LA CONFERINȚA NAȚIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

S-a împlinit un an de la Conferința Națională a cadrelor didactice, important eveniment în viața școlii românești, dezbatere de ample proporții, la care au participat trei mii de oameni, reprezentînd opinia celor două sute de mii de intelectuali ce constituie corpul profesoral al țării. Conferința a făcut pe fiecare om al școlii să se pătrundă mai mult de răspunderea socială pe care o are, de importanța contribuție pe care trebuie s-o aducă învățămîntul la înfăptuirea obiectivelor majore ale dezvoltării materiale și spirituale a națiunii noastre.

Dezbătînd problemele perfecționării și modernizării învățămîntului de toate gradele în condițiile etapei contemporane de dezvoltare a societății noastre socialiste și ale progresului general înregistrat de știința, tehnica și cultura mondială Conferința a pus cu tărie problema trecerii la acțiune hotărîtă pentru aplicarea în practică a Directivelor partidului adoptate în Plenara Comitetului Central al P.C.R. din aprilie 1968 și a prevederilor Legii învățămîntului. **„Ceea ce se impune acum** — spunea în cuvîntarea rostită la Conferință tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — **este să se acționeze cu toată hotărîrea pentru aplicarea în practică a măsurilor stabilite și a indicațiilor date de partid“.** Conferința a arătat că este necesar să se lucreze mai operativ la perfecționarea planurilor și programelor de învățămînt, a manualelor școlare și universitare, la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Între imperativele formulate de Conferință se enumera, de asemenea, intensificarea preocupării pentru ridicarea nivelului profesional și a competenței corpului profesoral, pentru adoptarea unor sisteme operative de informare și documentare a cadrelor didactice, pentru stimularea și valorificarea muncii de cercetare științifică desfășurate de cadrele didactice. Conferința a subliniat, în același timp, importantele sarcini ce se puneau în legătură cu trecerea din toamna acelușaș an la realizarea practică a învățămîntului obligatoriu de 10 ani: elaborarea programelor de învățămînt, asigurarea dotării școlilor cu laboratoare și material didactic etc. În lucrările Conferinței s-a insistat, de asemenea, asupra problemelor privind educația comunistă a tineretului, arătîndu-se că trebuie să se treacă la o activitate vie și eficientă pentru formarea etică și civică a viitorilor cetățeni ai patriei.

Exprimîndu-și adeziunea lor profundă la politica partidului și statului nostru, învățătorii și profesorii și-au exprimat în Conferință angajamentul ferm de a-și dărui puterea de muncă și competența pentru realizarea înaltei misiuni cu care societatea socialistă a investit școala și pe slujitorii ei. Chemării Conferinței Naționale a cadrelor didactice i-au răspuns apoi, prin acțiuni concrete, imediate, învățătorii și profesorii din întreaga țară. Hotărîrea de a răspunde prin fapte dezideratelor Conferinței s-a materializat în modul cum s-a muncit, în acțiunile care s-au desfășurat pe toate treptele învățămîntului, în tot cursul anului care s-a scurs de la acest important eveniment și care au făcut ca acum să avem în față un bogat bilanț de înfăptuiri.

Imediat după Conferință, forurile de conducere ale învățămîntului, în strînsă colaborare cu Uniunea Sindicatelor de Învățămînt au organizat acțiuni prin care au mobilizat uriașul potențial al corpului profesoral la înfăptuirea obiectivelor stabilite. Organizînd într-o activitate mai susținută și mai eficientă forțele de care dispune, folosind intens forma consultărilor în colective de profesori și specialiști, ca și dezbaterile publice, Ministerul Învățămîntului a căutat să elaboreze măsuri bine studiate, care să aibă eficiență și stabilitate.

Cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român a dat un nou imbold acțiunilor în curs, a mobilizat forțele învățămîntului în noi acțiuni, făcînd să sporească bilanțul realizărilor și să se înregistreze o simțitoare creștere a ritmului în care sînt înfăptuite marile obiective ale școlii românești contemporane.

Anul 1969 a fost anul de debut al școlii generale de 10 ani. Din toamnă, o dată cu deschiderea anului școlar, a luat ființă clasa a IX-a. Constituind una dintre principalele probleme către care au fost concentrate eforturile învățămîntului imediat după Conferință, școala generală de 10 ani a început în condiții bune datorită atenției care s-a acordat elaborării la timp a programelor și manualelor școlare, dotării școlilor cu laboratoare și material didactic, cuprinderii elevilor, organizării cursurilor de pregătire pentru profesori.

În strînsă legătură cu problema generalizării învățămîntului de 10 ani se află aceea a școlarizării copiilor la vîrsta de 6 ani. În urma experimentelor efectuate în anii anteriori și a concluziilor încurajatoare desprinse din acestea, în anul școlar 1969—1970 școlarizarea copiilor la vîrsta de 6 ani a fost extinsă, urmînd ca ea să fie generalizată în anul școlar viitor. În această acțiune se manifestă o grijă susținută pentru utilizarea unor metode pedagogice adecvate vîrstei.

Un alt domeniu important care a mobilizat eforturile a numeroase forțe ale învățămîntului nostru în etapa imediat următoare Conferinței a fost acela al îmbunătățirii planurilor și programelor de învățămînt, pe baza unei largi consultări a cadrelor didactice și a specialiștilor. Totodată au fost elaborate regulamentele de funcționare și organizare a școlilor generale, a liceului de cultură generală, a liceului pedagogic și a grădinițelor de copii.

Importante măsuri au fost luate și în domeniul învățămîntului profesional și tehnic, manifestîndu-se o grijă atentă pentru pregătirea elevilor la un nivel corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei noastre naționale. Au fost îmbunătățite nomenclatoarele de meserii pentru școlile de maiștri și școlile profesionale, pregătirea în majoritatea meseriilor a fost redusă la 2 ani, iar unele meserii comasate. Comasări și reduceri de durată s-au introdus și în nomenclatoarele pentru școlile de maiștri și școlile de specializare post-liceală. Totodată s-a organizat o amplă dezbatere pentru analizarea planurilor, programelor și manualelor școlare.

La îmbunătățirea pregătirii elevilor din învățămîntul profesional și tehnic au contribuit sporirea numărului de ore de instruire practică, mărirea duratei practicii în producție, realizarea unei mai bune corelații între obiectele de cultură generală și tehnologia meseriei, eliminarea din programele de specialitate a unor noțiuni depășite și cuprinderea unor elemente noi, moderne. Urmărindu-se perfecționarea rețelei școlilor profesionale și tehnice au fost înființate unități școlare în zonele industriale noi, iar unele școli au fost comasate în vederea organizării unor centre puternice de pregătire, care să dispună de o bază materială corespunzătoare.

În domeniul învățămîntului superior s-au adus importante îmbunătățiri atît în conținut cît și în organizare. S-a realizat o creștere a ponderii pregătirii științifice fundamentale, renunțîndu-se la pregătirea pe domenii înguste, s-a urmărit realizarea unui echilibru între orele de predare și cele aplicative, s-au introdus în planurile de învățămînt grupe de discipline la alegere, realizîndu-se astfel o profilare mai largă a viitorilor absolvenți. S-a îmbunătățit simțitor predarea științelor sociale, înfăptuindu-se o diversificare a conținutului în raport cu cerințele specifice profilului fiecărei facultăți.

O altă direcție importantă a dirijării eforturilor în această etapă care s-a scurs de la Conferință, a

(Continuare în pag. a 3-a)

Creație plastică la vîrsta pionieratului

Acțiuni de orientare școlară și profesională

În majoritatea județelor țării sînt în curs de desfășurare ample acțiuni legate de orientarea elevilor.

În județul Timiș, în cadrul unei „Săptămîni a porților deschise“ au fost organizate vizite cu elevii la școlile profesionale și la liceele de specialitate, ca și în întreprinderi industriale. Aceste vizite au prilejuit întîlniri ale elevilor cu muncitori, maiștri și ingineri care le-au vorbit despre profesia lor și au răspuns numeroaselor întrebări ce le-au fost puse. „Săptămîna porților deschise“ a fost precedată de o largă activitate de popularizare a rețelei și profilului școlilor profesionale și a liceelor de specialitate din județ, precum și a condițiilor de admitere în aceste școli și a perspectivelor pe care le deschid ele.

La Cluj, cu prilejul cursurilor de perfecționare organizate pentru directorii de școli generale, o zi a fost dedicată problemelor legate de orientarea școlară și profesională. Cursanții au ascultat prelegeri pe această temă, au participat la seminarii și au vizitat Liceul nr. 15, unde funcționează un cabinet special amenajat pentru acțiunea de orientare. De asemenea, Inspectoratul școlar județean a organizat, la Cluj și la Turda, „mese rotunde“ la care s-au dezbătut — cu participarea unor cercetători, a unor consilieri, directori de școli și diriginți — diferite probleme legate de orientarea școlară și profesională.

Pe lîngă Tehnic-clubul din București s-a deschis recent „Clubul orientării profesionale“, care își propune să organizeze consfătuiri, întîlniri, dezbateri și alte acțiuni destinate orientării elevilor din școlile generale și din liceele sectorului 5.

Manifestări menite să sprijine orientarea școlară și profesională a elevilor au loc în această perioadă și la Giurgiu, Pitești, Galați etc.

CARTEA ȘCOLARĂ — BILANȚ ȘI PERSPECTIVE

Recenta analiză desfășurată la Editura didactică și pedagogică, în cadrul adunării generale a salariaților, asupra activității din anul încheiat și asupra perspectivelor de viitor a subliniat, de la bun început, sprijinul sporit de care s-a bucurat procesul de editare a manualelor, a cursurilor universitare și a literaturii pedagogice din partea conducerii Ministerului Învățămîntului, ca și efortul depus de majoritatea salariaților și colaboratorilor editurii pentru a răspunde cerințelor tot mai exigente față de cartea școlară. Sînt edificatoare, în legătură cu realizările obținute, cifrele prezentate în expunerea făcută de tov. **Emil Bildescu**, directorul editurii: în anul 1969 au fost tipărite 1 074 de titluri, într-un tiraj de 25 630 525 exemplare, însumînd 16 700 coli editoriale și totalizînd valori nominale de 220 625 000 lei. Aceasta a echivalat cu îndeplinirea planului anual al editurii în proporție de 100,28 la sută la principalul indicator de plan, livrări de marfă către fondul pieței. Au fost elaborate într-un timp record și în condiții cu totul speciale manualele pentru clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani și numeroase titluri pentru învățămîntul profesional și tehnic.

Subliniind aceste realizări, darea de seamă, ca și participanții la dezbateri, n-au ocolit nici neajunsurile, greutățile și lipsurile înregistrate atît în legătură cu indicatorii cantitativi ai planului, cît și, mai ales, în legătură cu calitatea muncii. S-a arătat de pildă că, datorită predării cu întîrziere a manuscriselor de către unii autori și, mai ales, datorită stagiului nepermis de mare pe care-l fac unele manuscrise în tipografii, în anul 1969 s-a realizat cel mai mic număr de manuale universitare din ultimii ani. În sectorul de cultură generală, întîrzierea trimiterii în tipografie s-a repercutat asupra termenelor de apariție la nu mai puțin de 50 de titluri. Participanții la dezbateri au criticat faptul că manualele pentru învățămîntul de cultură generală continuă să fie supraîncărcate cu informații de detaliu, cu cifre și date.

O deosebită exigență s-a cerut de asemenea pentru conținutul științific al manualelor, întrucît în anul 1969 au continuat să apară cărți școlare care, din vina autorilor și a editurii, mai conțin erori de ordin științific. Este necesar, au subliniat vorbitorii, să se manifeste intransigență față de cauzele care generează apariția erorilor de ordin științific. S-au făcut auzite critici și cu privire la ilustrarea manualelor care, deși costă mari sume de bani, continuă să fie, în bună parte, deficitară. Se vădește, de pildă, o anumită înclinație spre tendințe așa-zis moderniste, fără contact direct cu realitatea, ceea ce se repercutează asupra rolului instructiv și educativ al manualului. Din acest punct de vedere au fost criticate manualele de limba română. În dorința de a găsi o linie orientativă mai bună în acest domeniu, editura a inițiat un experiment cu privire la rolul și caracterul ilustrației în cartea școlară.

În ședința de analiză s-a semnalat faptul că în ultimii ani se înregistrează un număr relativ redus de participanți la concursurile pentru elaborarea manualelor școlare și că nivelul calitativ al proiectelor prezentate nu este întotdeauna corespunzător. Cauzele, au spus vorbitorii, trebuie căutate nu numai în insuficienta popularizare a concursurilor, ci și în modul cum se desfășoară, ca și în caracterul nesigur al unora dintre ele. De pildă, în martie 1967 au fost scoase la concurs 17 manuale pentru învățămîntul profesional și tehnic. În prima etapă s-au prezentat 57 de planuri și prospecte. Dar ulterior, la 6 din cele 17 titluri s-a sistat concursul, la o lucrare nu s-a trimis programa, iar la altele aceasta s-a trimis foarte tîrziu, în etapa a doua a concursului. Toate acestea s-au întîmplat pentru că au survenit modificări în planurile și programele de învățămînt. Dar încă de la lansarea concursului se putea ști că vor surveni astfel de modificări.

În adunarea generală s-a ridicat de asemenea problema penuriei de material didactic editat de E.D.P., care nu este în măsură să satisfacă cerințele de planșe, hărți etc. datorită tirajelor foarte mici stabilite de Centrala editurilor. Participanții s-au oprit de asemenea asupra altor probleme privind îmbunătățirea muncii în diferite sectoare ale editurii — redacțional, economic, tehnic, la corectură și dactilografiere etc. — făcînd propuneri menite să înlăture greutățile și neajunsurile, aducînd prin aceasta un prețios sprijin muncii comitetului de direcție al editurii. Acest sprijin va putea fi însă apreciat — așa cum pe bună dreptate a subliniat în cuvîntul său prof. **Radu Sandu**, secretarul biroului organizației de partid din Editură — pe măsura strădaniilor pe care le vor depune comitetul de direcție și conducerile fiecărui sector pentru valorificarea propunerilor valoroase.

Luînd cuvîntul, tov. **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, a apreciat eforturile depuse de salariații editurii pentru a face față unui volum deosebit de mare de muncă, mai ales în legătură cu pregătirea și elaborarea manualelor pentru clasa a IX-a a școlii generale, pentru liceele de cultură generală și de specialitate și pentru școlile profesionale și tehnice. Trebuie să apreciem ca un fapt pozitiv — a spus vorbitorul — conținutul ideologic și politic ridicat al manualelor școlare, orientarea bună de care au dat dovadă în acest domeniu redacțiile editurii. Totuși, în munca acesteia continuă să persiste o serie de lipsuri. Este adevărat că o parte din ele se datoresc și factorilor cu care conlucrează, ca de pildă direcțiile generale din minister, ca-

(Continuare în pag. 4-a)

Fondul umanist — o permanență a activității educative

Educarea tinerei generații în spiritul umanismului socialist este cerută tot mai insistent de condițiile lumii noastre actuale, care are nevoie de personalități multilateral dezvoltate, cu o serioasă pregătire științifică și culturală, cu o înaltă ținută etică și o largă deschidere către problemele sociale. În acest fel educația umanistă devine o chestiune pedagogică de viu interes actual și cred că nu există educator, indiferent de disciplina pe care o predă, pe care meseria lui să nu-l oblige a se interesa de soluțiile practice, concrete, ce trebuie date acestei probleme.

Umanismul pe care sîntem chemați să-l insuflăm elevilor la lecții, în activitățile din afara clasei și extrașcolare pleacă de la o viziune realistă și lucidă asupra omului. El nu mizează pe individul desăvîrșit, inexistent în realitate, are în vedere nu himera elevului perfect, ci realitatea tînărului perfectibil.

O coordonată fundamentală asupra căreia acțiunea educativă ar trebui, după părerea mea, să stăruie mai mult și mai eficient este cultivarea dragostei pentru munca cinstită, utilă societății, chiar cu riscul unor sacrificii personale, este lupta împotriva falselor străluciri, a tendinței spre carierism și parvenitism. Încă din anii școlarității elevii trebuie convinși că goana după „carieră“ îl înstrăinează pe om nu numai de semeni, ci și de sine însuși. Firește, climatul de muncă din liceu nu-i oferă elevului elemente pentru a-și forma o astfel de atitudine. Dar sub influența unui anumit mediu familial, a vreunui anturaj neindicat, a unor lecturi neîndeajuns de orientate, el poate prinde gustul parvenirii. Sînt pe alocuri, de pildă, elevi care consumă cantități apreciabile de energie și timp pentru a se face „remarcați“ cu orice preț de profesori sau de diverse persoane oficiale din afara școlii. Un atare soi de vedetism poate fi alimentat, de pildă, de acele concursuri și întreceri care nu sînt suficient de bine pregătite sub aspect psihologic-educativ. Asemenea cazuri, dacă sînt evaluate superficial, pot dezorienta, socotindu-se în mod eronat că e vorba de o ambiție sănătoasă acolo unde, în realitate, a și început „munca“ insidioasă de parvenire. Tînărul alunecat pe panta aceasta nu învață pentru a se pregăti să fie de folos societății, semenilor, ci doar pentru a fi bine văzut. Îi displac victoriile clasei, deoarece atunci persoana sa intră în anonimat. Rolul lui, în colectiv, este nu de a-i ajuta pe cei de alături, ci de a-i dărîma ca să-și facă loc lui. Dacă educatorul nu e atent și nu caută să smulgă din rădăcini această tendință, cutare „fruntaș“ al clasei se va transforma cu siguranță într-un carierist înrăit.

O atitudine mai fermă trebuie luată în asanarea fondului sufletesc al unor elevi care, în mod sistematic, se asigură că li se va sufla la lecții, copiază la teză, transcriu temele gata făcute de colegii lor — își însușesc cu alte cuvinte munca altora. De aici se pot naște mai tîrziu ambiții de căpătuială fără efort. E nevoie, firește, de o observație atentă pentru a detecta asemenea atitudini, dar nu avem dreptul să le ignorăm. Umanismul socialist este ostil parazitismului social, inclusiv aceluia care constă în a lua mai mult decît meriți să primești.

Activitatea școlară trebuie să-i facă pe tineri conștienți de idealul generației lor, să-i ajute să-și vadă de timpuriu ținta, să nutrească o mare aspirație socială, să crească sub drapelul unei misiuni istorice. Altfel ei își vor irosi anii cei mai frumoși într-o existență superficială, lipsită de orizont, pradă inerției și preocupărilor meschine. Dar formarea civic-patriotică a elevilor se efectuează prea adesea prin intermediul unor generalități, al unor abstracțiuni, al unor sloganuri. Ea trebuie orientată mai accentuat către laturile concrete, trebuie să combată mai viu mentalitatea unor tineri dispuși să intre în viață cu un program exclusiv personal, animați doar de scopul lor particular. Acești tineri respectă, aparent, disciplina, nu au o atitudine ireverențioasă față de profesori și colegi, dar insuflă în mediul școlar, clipă de clipă, o concepție de viață primitivă și egoistă, agresivă și ipocrită. Trebuie să recunoaștem că rareori ne-am preocupat în suficientă măsură de asemenea mentalități cu toate că realitatea din jur ne mai oferă destule exemple negative sub acest raport.

Pentru ca munca noastră educativă să-și găsească împlinirea trebuie s-o desfășurăm într-un mod care să țină seama, așa cum spuneam, de realități. Nu trebuie să fim nesinceri în actul educativ. Or, multe exemple date la orele de literatură, de științe sociale, de educație cetățenească, de dirigenție sînt cîteodată simplificat prezentate. Totul apare roz, departe de realitatea cotidiană pe care elevii, în fapt, o întîlnesc. Puține sînt ocaziile în care adolescenții sînt solicitați la condamnarea, la respingerea unor deficiențe morale. Calea educării unei personalități devotate idealurilor societății noastre presupune însă o permanentă confruntare nu numai cu ceea ce e frumos, dar și cu ceea ce este urît în viață, presupune sădirea dorinței de a opta pentru frumos și de a combate răul în cunoștință de cauză. Pregătirea din timp pentru această luptă poate înlesni procesul acomodării la viață și determină înțelegerea mai profundă a necesității de a înlătura continuu ceea ce este negativ, de a apăra ceea ce e nou și în concordanță cu idealurile umaniste ale societății socialiste. Mă gîndesc, în legătură cu aceasta, la faptul că **ar fi indicat poate să se prelucreze în școli, în clasele terminale, Codul muncii, Codul familiei, diferitele reglementări privind apărarea bunului obștesc.**

Travaliul educativ e mult mai complex de cum s-ar crede, și aceasta din cauză că aici nu se pot nivela măsurile, trebuie lucrat cu fiecare elev în parte. Dar fără acest travaliu nici nu poate fi concepută pregătirea tinerei generații. Oricîte cunoștințe am transmite, dacă vom da uitării latura sensibilă a formării umane nu vom putea spune că ne-am îndeplinit datoria de dascăli.

Este necesar, așadar, să acționăm mai puternic, într-un front comun, asupra fondului sufletesc al tinerei generații. Numai așa reacția elevilor la încercările de mai tîrziu ale vieții — care nu totdeauna sînt croite după calapodul regulamentului școlar sau după codul manierelor elegante — se va caracteriza prin noblețe spirituală.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Iași

În centrul Capitalei elevii colaborează cu agentul de circulație

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂŢĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

În numărul de faţă al gazetei noastre se publică proiectul planului de învăţămînt al liceelor de cultură generală, îmbunătăţit pe baza observaţiilor şi sugestiilor făcute de cadrele didactice, a propunerilor exprimate de membrii Consiliului învăţămîntului de cultură generală şi a discuţiilor din colegiul Ministerului Învăţămîntului.

Proiectul planului de învăţămînt este elaborat pe două variante. Cadrele didactice sînt rugate să-l examineze şi să comunice pînă la 15 martie a.c. eventualele propuneri şi observaţii Direcţiei generale pedagogice din Ministerul Învăţămîntului.

Obiecte	Planul actual de învăţămînt								Proiect plan de învăţămînt (varianta I)																Proiect plan de învăţămînt (varianta II)															
	Secţia reală				Secţia umanistă				Secţia matematică-fizică				Secţia biologie-chimie				Secţia umanistă				Secţia clasică				Secţia matematică-fizică				Secţia biologie-chimie				Secţia umanistă				Secţia clasică			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Limba şi literatura română	3	3	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	4	4	5	3	3	3
a) Istoria literaturii române	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(4)	(4)	(4)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)
b) Introducere în teoria literaturii	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
c) Gramatica şi aplicaţii gramaticale	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—
Limbi moderne	6	6	6	5	6	6	6	5	5	4	4	4	5	4	4	4	6	6	6	6	3	3	3	3	5	5	4	4	5	5	4	4	6	6	6	6	3	3	3	3
a) Limba modernă studiată în continuare	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(2)	(2)	(2)	(3)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(3)	(3)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
b) A doua limbă modernă la alegere	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	—
Limbi clasice																																								
a) Limba latină	2	—	—	—	2	2	2	2	2	—	—	—	2	—	—	—	2	2	2	2	4	4	4	4	2	—	—	—	2	—	—	—	2	2	2	2	4	4	4	4
b) Limba elenă	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Introducere în istoria literaturii universale	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Istoria	2	1	2	3	2	1	2	3	2	1	2	3	2	1	2	3	2	2	2	3	3	2	2	3	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Istoria antică	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Istoria medie	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—
c) Istoria modernă şi contemporană	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Istoria României	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
Psihologie	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Logică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Economie politică	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Istoria filozofiei	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2
Socialism ştiinţific	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Sociologie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Matematică	4	5	6	5	4	3	3	2	4	6	5	5	3	4	4	3	3	3	2	—	3	3	2	—	6	6	7	6	5	5	3	3	4	3	—	—	4	3	—	—
a) Algebra	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	(1)	—	(2)	(1)	(1)	—	(2)	(3)	—	—	(2)	(3)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	—	—
b) Geometria şi trigonometria	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(2)	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	(1)	—	—	(3)	(2)	—	—	(3)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(1)	—	—
c) Geometrie analitică	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Trigonometrie	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
e) Analiza matematică (calcul diferenţial şi integral) şi elemente de mecanică	—	—	(3)	(2)	—	—	(2)	—	—	—	(3)	(1)	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f) Algebra superioară	—	—	(1)	(2)	—	—	—	(1)	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
g) Calculul probabilităţilor, statistică matematică	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—
h) Statistică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
i) Rezolvări de probleme şi aplicaţii practice la maşini de calculat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Astronomia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Fizica	3	4	4	3	3	3	3	2	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Mecanica	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Fizica moleculară, oscilaţii şi unde mecanice, cîmp electrostatic	—	(4)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—
c) Electricitatea (electrocinetică şi electromagnetism)	—	—	(4)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Optica, fizica atomică şi nucleară	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
e) Lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice *)	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chimia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Chimia generală	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Chimia anorganică şi organică	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)
c) Chimia organică şi elemente de biochimie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—
Ştiinţe biologice	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1	3	3	3	3	2	2	2	1	2	2	2	1	—	—	2	—	3	3	3	3	—	—	2	2	—	—	2	2
a) Botanica	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Zoologia	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Anatomia, fiziologia şi igiena omului	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Biologia generală	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(3)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
e) Lucrări de laborator, aplicaţii practice ***)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Geografia	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	—	2
a) Geografia generală fizică şi economică	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—
b) Geografia R. S. România	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
Geologia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Desen tehnic	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Organe de maşini şi conducere auto (tractor)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—
Electrotehnică şi radiotehnică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Stenodactilografie, contabilitate, activităţi gospodăreşti pentru fete (mena), croitorie, broderie etc.) ****)																																								
Desenul şi noţiuni de istoria artelor plastice	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—
Muzica şi noţiuni de istoria muzicii	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—
Educaţia fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dirigenţia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
TOTAL ORE SĂPTĂMÎNAL	30	30	30	30	30	30	30	30	31	32	32	32	30	31	32	31	30	32	32	31	30	32	32	31	30	30	31	31	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

OBIECTE LA ALEGERE — FACULTATIVE

— Obiecte care profilează secţia
— Obiecte care profilează alte secţii
— Obiecte care nu figurează la nici una din secţii (a treia limbă străină, activităţi tehnico-practice, activităţi artistice etc.).
Pentru obiectele din această grupă se vor acorda 1—2 ore pe săptămînă.

NOTĂ. — Activităţile sportive şi ansamblul coral (instrumental) sînt activităţi la alegere, obligatorii şi intră în norma cadrelor didactice.
— Pentru activităţile sportive se acordă cîte o oră pe săptămînă pentru fiecare clasă.
— Ansamblul coral (instrumental) se va organiza pe grupe de 2—3 clase, în cîte 2 ore, la interval de 2 săptămîni.
— Elevii anilor I—III vor efectua anual 2 săptămîni de practică în producţie.

*) La anul IV secţia matematică-fizică şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
**) La anul I secţia matematică-fizică şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
***) La anul IV secţia biologie-chimie şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
****) Elevele pot alege şi disciplinele următoare: Organe de maşini şi conducere auto (tractor), Electrotehnică şi radiotehnică, Stenodactilografie, Contabilitate.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

MAI ESTE OARE CORESPUNZĂTOARE ACTUALA MODALITATE DE DESFĂȘURARE A LECȚIEI ?

Ultimii ani au adus importante măsuri de perfecționare atît în organizarea sistemului de învățămînt, cît și în conținutul procesului predării. S-au întocmit noi planuri și programe, au fost elaborate manuale mai bune, s-a pus în funcție angrenajul mijloacelor audio-vizuale. Dacă aceste măsuri au fost necesare și binevenite, nu le putem considera totuși suficiente atît timp cît modalitatea de desfășurare a cvasitotalității lecțiilor (adică a lecțiilor de predare) rămîne în general aceeași, căci prin lecție curg toate elementele de modernizare.

Vom încerca în cele ce urmează să semnalăm cîteva aspecte în acest sens, răspunzînd la întrebările : corespunde structura lecției de predare actualei situații ? ; ce loc trebuie să ocupe predarea în economia de timp a orei ? ; care sînt cerințele predării specifice etapei pe care o străbatem ? Răspunsurile noastre, avînd doar scopul de a semnala o situație, vor fi succinte, ele avînd la bază observația directă și nu minuțioasa cercetare a unui institut specializat.

După părerea noastră, actuala structură a lecțiilor de predare (ne referim la varianta „mixtă", cea mai frecventă), nu mai poate asigura realizarea sarcinilor instructiv-educative propuse, pentru simplul motiv că în această structură nu mai încape volumul informațional simțitor mărit și în continuă creștere al actualelor lecții. Menținerea unei asemenea structuri ar transforma ora de curs într-un „pat al lui Procust", care ar deforma lecțiile prin simplificare și schematism. E imposibil, de pildă, să analizezi o operă literară în 20—25 de minute, după cum la fel de imposibil este să faci, în aceleași limite de timp, prezentarea generală a unui scriitor, a unui curent literar etc. Etapele lecției mixte devin deci o frînă în calea predării, căci într-o asemenea lecție, în care se face din toate cîte ceva — și predare, și fixare, și repetare, și verificare — totul este superficial.

Ce structură a lecției ar trebui să adoptăm ? Ni se pare necesară o structură în care predarea să ocupe aproape întreaga durată a orei de curs, celelalte etape fiind reduse la minimum sau, uneori, eliminate. Aici nu este de fapt nimic nou. Și pedagogia recomandă acest procedeu, socotind însă că el este indicat numai uneori. În ce ne privește, considerăm că această formă se cere stringent generalizată, întrucît numai extinderea spațiului acordat predării în economia de timp a orei didactice poate asigura o transmitere eficientă a materialului nou.

Despre cea de a doua problemă pe care am ridicat-o — cerințele predării în etapa actuală — s-a vorbit și s-a scris atît de mult, încît s-ar părea că totul este arhicunoscut. Totuși, realitatea didactică scoate mereu la iveală noi aspecte.

După părerea noastră, o primă condiție a unei bune predări este esențializarea. Profesorul nu-și mai poate permite să transmită pur și simplu o cantitate mai mică sau mai mare de informație așa cum o găsește în izvoare, ci trebuie să-și gîndească adînc lecția, să topească în prealabil toate informațiile și să dea forma cuvenită acestei lave, montînd-o pe o osatură capabilă de a susține edificiul unei temeinice pregătiri. Fără această prelucrare, datele informaționale riscă să se piardă în aspecte particulare și să transforme volumul de cunoștințe într-un volum de „fapte diverse". De aici decurge o a doua condiție a predării — delimitarea precisă a cunoștințelor ce urmează a fi predate. Este necesar, după părerea noastră, ca predarea să fie exhaustivă în elementele sale fundamentale. „Non multa, sed multum" — cum se afirmă frecvent în ultimul timp. Mai mult ca oricînd se cere, așadar, să avem permanent în vedere „ce" să predăm, sau mai bine-zis să avem grijă ca ceea ce predăm să fie fundamental, esențial și valoros. Firește, pentru realizarea acestui deziderat profesorul trebuie să desfășoare o serioasă muncă de sistematizare, programele și manualele servindu-i doar drept ghid.

Dacă această cerință se materializează în procesul pregătirii pentru lecție, o alta se cere materializată în predarea propriu-zisă; e vorba de elementara și totuși mereu actuala chestiune : cum trebuie să predăm. Am adus în discuție această problemă nu pentru a indica unele soluții, ci pentru a semnala o situație cel puțin ciudată — inexistența unei pedagogii pentru procesul de învățămînt în clasele mari. Tot ce a apărut pînă acum (ne referim la lucrări pedagogice de sinteză), urmînd o tradiție mai veche, are ca obiect clasele mici. Chiar pedagogia dedicată studenților institutelor pedagogice de 3 ani este ancorată în problematica claselor I—IV, ca și cum pentru aceste clase sînt pregătiți viitorii profesori. Dar activitatea cu elevii claselor mari pune, dacă o urmărim atent, chiar mai multe probleme decît cea cu elevii mici, întrucît la vîrsta respectivă apar semnele formării personalității. Iată de ce publicarea unor lucrări care să vizeze activitatea elevului de vîrstă liceală ni se pare foarte necesară. Într-adevăr, dacă „ce se predă" poate fi indicat și de alte documente (programe, manuale, cursuri, bibliografii etc.), „cum se predă" depinde numai de profesor, care are și el nevoie de un îndrumar teoretic sigur. Și să nu uităm că de felul „cum se predă" depinde aproape totul.

Prof. GH. DASCĂLU
Babadag—Tulcea

Oră de îndeletniciri practice la Școala generală din comuna Bucov județul Prahova

Cine are dreptate ?

Sîntem în sala profesorală a Liceului din Hațeg. O discuție aprinsă, care a pornit de la noul regulament al școlii de cultură generală, are drept obiect numărul de note ce trebuie acordate elevilor trimestrial.

— Vedeți, spune unul din preopinenți, că nu sînt excluse extemporalele ca mijloc de verificare a cunoștințelor ?

— Da, adaugă altcineva, dar cred că lucrările scrise nu sînt mijlocul cel mai bun pentru notare. La oral îl poți ajuta pe elev, scoțîndu-l din încurcătură printr-o întrebare, două. Și apoi nu știți că sînt oameni care se exprimă greu în scris și mult mai ușor oral ?

Și discuția continuă pe această temă, unii susținînd punctul de vedere potrivit căruia cea mai avantajoasă verificare a cunoștințelor elevului ar fi cea orală, alții obiectînd că aceasta nu este nici suficientă și nici totdeauna eficace.

La liceul nostru se experimentează, de către unii profesori, sistemul notării elevilor atît pe baza răspunsurilor orale, cît și pe baza lucrărilor de control periodice, îndeosebi la obiectele cu mai multe ore săptămînal : matematica și limba română. Se întrebuințează acest dublu mijloc din mai multe considerente, de ordin teoretic și practic.

Întîi, pentru că verificarea în scris a cunoștințelor permite un control global, frontal, fapt care îngăduie profesorului să dobîndească o imagine cît mai apropiată de adevăr asupra gradului înțelegerii chestiunilor prevăzute de programa școlară la un anumit capitol, ca și asupra eficacității metodelor și procedeelor utilizate de el însuși la lecții. În al doilea rînd, pentru că verificarea prin lucrări de control periodice îl obligă pe elev să revină asupra cunoștințelor parcurse, să le repete, să le considere într-un ansamblu și să găsească legături inerente acestui ansamblu. De mult se știe: „Repetitio mater studiorum". Pe această cale are loc fenomenul de întărire, consolidare și fixare, prin cît mai multe legături, a cunoștințelor parcurse. Apoi, elevii sînt forțați să cheltuiască energie nervoasă în mod uniform, în tot timpul trimestrului și al anului școlar, să evite munca în salturi din preajma tezelor trimestriale. Legile învățării demonstrează și practica confirmă că tot ce se învață mecanic și în pripă nu prezintă temeinicie, se uită repede.

În schimb, verificarea cunoștințelor numai pe cale orală are mai multe dezavantaje decît avantaje. Este dezavantajoasă, mai întîi, pentru că nu permite decît verificarea unui număr restrîns de elevi (3—4). În al doilea rînd, lasă cîmp liber speculațiilor și evaziunii, încurajînd comoditatea și superficialitatea. Ascultat la începutul lunii februarie, de pildă, elevul știe, în funcție de rutina fiecărui profesor, cam peste cît timp „îi va veni din nou rîndul". Pe de altă parte, întrebările ajutătoare din cadrul verificării orale nu-l prea îndeamnă la muncă serioasă. Dimpotrivă. O notă la limită obținută pe baza unor răspunsuri întîmplătoare îi creează convingerea că totuși „merge". În sfîrșit, celor de mai sus li se adaugă și factorul psihologic, emoția. Aceasta poate fi mai puternică la un răspuns oral și mai puțin puternică la o lucrare de control.

Avantajul răspunsului oral ? În primul rînd acela că poate constitui un stimulent și un mijloc pentru formarea și afirmarea individualității. Dar aceasta în special pentru elevii înzestrați cu o sensibilitate accentuată, pe care un succes — sau un insucces — în fața clasei îi poate mobiliza să se mențină pe aceeași poziție bună sau să dovedească profesorului și colegilor că insuccesul a fost doar un simplu accident. Se creează deci stări afective favorabile învățării.

Experimentele desfășurate în liceul nostru demonstrează că, fără a ne limita numai la verificarea cunoștințelor pe cale orală și nici numai la verificarea lor pe calea lucrărilor de control, este indicat să folosim ambele căi, cu condiția ca lucrul acesta să fie făcut astfel încît notele să oglindească în mod cît mai fidel cunoștințele și deprinderile elevilor, gîndirea lor și modul lor de exprimare.

Practica este supremul judecător și practica — chiar practica trimestrului anterior — a confirmat, în școala noastră, că cele mai bune rezultate s-au obținut la clasele unde s-a aplicat sistemul notării ritmice, combinîndu-se calea orală cu cea scrisă.

Prof. I. DUICĂ
Hațeg

Un an de la Conferința Națională a cadrelor didactice

(Urmare din pag. 1-a)

fost întărirea muncii educative în rîndurile tineretului școlar. S-a asigurat corelarea mai judicioasă a activităților din afară de clasă și extrașcolare cu activitatea educativă din cadrul lecției, acțiunile educative extradidactice au fost integrate mai organic în ansamblul procesului de învățămînt.

Este în curs de realizare un plan cuprinzător, de durată pentru dotarea școlilor cu material didactic, alocîndu-se în acest scop fonduri sporite. S-au luat pînă acum, pe această bază, măsuri pentru dezvoltarea și diversificarea producției de aparatură școlară, fiind promovate o serie de produse noi.

Sînt în curs de aplicare, de asemenea, măsuri care să ducă la ridicarea nivelului cercetării pedagogice, menită să stea la baza procesului continuu de modernizare a învățămîntului, de perfecționare a cadrelor. În activitatea de perfecționare a personalului didactic, obiectivul principal l-a constituit reorganizarea sistemului, în concordanță cu Legea învățămîntului și Statutul personalului didactic. Institutul central de perfecționare, care aplică acest nou sistem, realizează la nivel superior atît informarea științifică de specialitate, cît și cea metodico-pedagogică. Profesorii au apreciat cursurile de perfecționare desfășurate recent pentru nivelul contemporan la care s-a făcut informarea științifică, pentru utilitatea imediată a indicațiilor primite. În noul cadru organizatoric al perfecționării și-au început activitatea și cursurile permanente pentru directorii de licee. În prezent se lucrează la stabilirea cadrului organizatoric al acțiunilor de perfecționare care urmează să se desfășoare în județe. Pentru o mai largă informare și documentare a cadrelor didactice, pe măsură ce iau ființă casele corpului didactic se organizează la nivelul fiecărui județ biblioteci menite să pună la îndemîna învățătorilor și profesorilor lucrări de specialitate cu caracter pedagogic și metodic. Uniunea Sindicatelor de învățămînt a mobilizat și a sprijinit organele și organizațiile sale din întreaga țară să desfășoare o largă acțiune de informare în specialitate prin conferințe, simpozioane, schimburi de experiență etc.

La un an de la Conferința Națională, bilanțul activității cuprinde un bogat volum de realizări.

Cerința de a se spori operativitatea, atît de ferm subliniată în Conferința Națională, a fost înfăptuită. În stilul de muncă al forurilor de învățămînt s-au adus în general simțitoare îmbunătățiri. Consultarea cadrelor didactice și a specialiștilor a devenit o modalitate de lucru obișnuită în învățămînt. De asemenea, o metodă obișnuită a devenit și aceea a urmăririi prin sondaj a eficienței măsurilor adoptate.

Progresele realizate în cursul anului, care s-a scurs de la Conferința Națională a cadrelor didactice dovedesc din plin atît forțele de care dispune învățămîntul nostru, cît și capacitatea lui de a se perfecționa continuu în spiritul directivelor partidului. Cu cît înaintăm pe drumul aplicării acestor directive, procesul acesta de perfecționare și modernizare își va lărgi aria și va cîștiga în profunzime.

În cabinetul de geografie al Liceului nr. 3 din Brașov

Liceele pedagogice pe agenda preocupărilor de prim plan

Să nu creăm limite înguste și discontinuitate în studiul biologiei

Am cercetat cu interes proiectul planului de învățămînt al liceelor pedagogice, urmărind mai ales condițiile pe care le creează el pentru pregătirea viitorilor învățători în domeniul științelor biologice. Această pregătire mi se pare deosebit de necesară dacă ținem seama că, la rîndul lor, învățătorii vor trebui să instruiască și să educe generații capabile să cunoască, să înțeleagă și să transforme natura.

În anul I se prevede *o oră* pe săptămînă pentru *studiul anatomiei și fiziologiei omului* cu accent pe studiul sistemului nervos, iar în anul V se prevăd *două ore* pe săptămînă de *biologie generală*. Atît !

Ce se poate realiza în această limită foarte îngustă și discontinuă de timp ? În cel mai bun caz, o memorare mecanică a unor noțiuni destul de elementare, fragmentate, care nu vor putea avea nici utilitate practică, întrucît în situația creată vor fi prezentate și însușite superficial și sumar. Și aceasta nu numai din lipsă de timp, ci și din motivul că în anul I noțiunile vor fi inevitabil predate sub nivelul planului de învățămînt al școlii generale, care prevede 2 ore pe săptămînă pentru anatomia și fiziologia omului. Ce li se poate spune elevilor într-o oră pe săptămînă ? Cel mult se pot relua cîteva dintre noțiunile care le-au mai fost odată explicate. S-a recomandat să se acorde o pondere mai mare predării sistemului nervos, dar acest lucru e greu realizabil, deoarece elevii nu au, la data respectivă, noțiunile de fizică și de chimie organică strict necesare pentru înțelegerea proceselor fiziologice, mai ales a fiziologiei sistemului nervos, care este cea mai complexă.

Prin înlăturarea botanicii și zoologiei, proiectul a înlăturat total studiul de către elevi al cadrului biologic al ființei umane. Cum li se poate releva, în asemenea condiții, ființa umană ca un produs al evoluției istorice a vieții, ca un component al naturii, asupra căreia numai omul acționează conștient ? Credem, de altfel, că nici noțiunile de igienă școlară și de puericultură, prevăzute în anul V ca obiect special, întrucît sînt foarte necesare învățătorilor, nu vor putea fi studiate cu temeinicie pe fundamentul firav constituit de studiul fugitiv și sumar, cu patru ani în urmă, al anatomiei și fiziologiei.

Proiectul are meritul de a prevedea „Metodica predării cunoștințelor despre natură" ca obiect de învățămînt cu o oră pe săptămînă, în anul IV. Dar, pentru a putea transmite cunoștințe temeinice despre natură învățătorul trebuie să cunoască el însuși temeinic bazele zoologiei și botanicii. Altfel, de oricîtă măiestrie metodică ar da dovadă, lecțiile lui nu vor avea nici o eficiență.

După trei ani (anii II, III, IV) de întrerupere a informațiilor despre lumea vie, se acordă, în anul V, două ore pentru biologia generală. Dar biologia generală este, după cum se știe, știința celor mai generale legi ale apariției și dezvoltării materiei vii. Ce vor generaliza elevii anilor V ai liceelor pedagogice ? Fapte pe care nu au de unde să le cunoască ? Ei se vor limita desigur, în aceste condiții, la reproducerea mecanică a notițelor sau a unor fraze neînțelese din manual.

Se presupune, probabil, că ora săptămînală de științe agricole prevăzută în anii I și II ar putea umple lacunele din domeniul biologiei. În ce ne privește, nu credem că aceasta este o soluție radicală.

Prof. CEZARA POPOVICI
inspectoare la Inspectoratul școlar al municipiului București

Rolul problemelor în dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor

Dezvoltarea științelor matematice, apariția noilor ei ramuri ridică în fața școlii de azi o problemă de ordin principial : cum trebuie adaptată programa de învățămînt a matematicii nivelului general al științei matematice și nevoilor societății noastre actuale, pentru a face față debitului sporit de informații ?

Experiența predării arată că simpla sporire a volumului de cunoștințe nu rezolvă această problemă. Se cere, în acest scop, să se asigure dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor, să li se dezvolte capacități intelectuale adecvate. La realizarea acestui obiectiv central contribuie în mare măsură rezolvarea problemelor, care dezvoltă interesul elevilor pentru studiu, inițiativa lor creatoare, le formează deprinderea de a munci organizat și consecvent.

Se știe, în general, că aflarea căii de rezolvare a unei probleme este ușurată dacă elevul reușește să stabilească relații logice cu anumite probleme rezolvate în trecut, utilizînd procedee cunoscute. Rezolvarea unor astfel de probleme se bazează, în primul rînd, pe recunoaștere și solicită în special memoria. Dar procesul de formare a gîndirii matematice are un caracter mult mai complex. Dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor este determinată și de structura logică a exercițiilor și problemelor propuse pentru rezolvare. Dacă profesorul se mulțumește cu transmiterea unor reguli însușite și aplicate mecanic, el le formează elevilor doar o gîndire stereotipă, ce duce spre conformism și rigiditate. Or, predarea matematicii are drept scop formarea unei gîndiri logice, a independenței gîndirii. Se cere deci să selecționăm și să rezolvăm cu elevii exerciții și probleme de natură să contribuie tocmai în realizarea acestui scop.

Schemele după care se rezolvă aceste probleme nu trebuie impuse de către profesor ; ele trebuie să decurgă dintr-o activitate susținută a elevilor, pe măsură ce ei rezolvă exerciții din ce în ce mai complicate. Fiecare problemă trebuie să conțină informații pentru problemele următoare, întrucît acest mod de a preda contribuie la creșterea treptată a gradului de independență al elevilor în rezolvare. Totodată, dezvoltarea însușirii de a descoperi independent unele soluții îi stimulează pe elevi spre noi căi de cercetare.

De exemplu, cerînd elevilor să găsească soluțiile ecuației : $2^{2x-1}=1$, ei pot să aleagă mai multe căi, în funcție de nivelul pregătirii lor anterioare și de gradul de însușire conștientă a acelor cunoștințe matematice ce sînt solicitate în procesul rezolvării exercițiului. Dacă sînt mai actuale cunoștințele despre puteri, se va alege procedeul :

$$2^{2x-1} = 1 <=> 2^{2x-1} = 2^0 <=$$
$$=> 2X - 1 = 0 <=> x = \frac{1}{2};$$

dacă se cunosc proprietățile egalității, se aplică procedeul :

$$2 \cdot 2^{2x-1} = 2 \cdot 1 <=> 2^{2x} = 2^1 <=$$
$$=> 2x = 1 <=> x = \frac{1}{2};$$

dacă se cunosc operațiile cu logaritmi, se scrie :

$$(2x - 1) \log 2 = \log 1 <=$$
$$=> 2x - 1 = 0 <=> x = \frac{1}{2}.$$

Pentru rezolvarea acestor exerciții este necesar un număr relativ mic de operații. Profesorul trebuie să-i obișnuiască pe elevi să compare între ele procedeele de rezolvare folosite, să analizeze conținutul lor, să explice ce greșeli frecvente se comit în general în rezolvare și apoi să tragă concluzii. De exemplu, în rezolvarea sistemului :

$$\begin{cases} \sin^2 x = -\cos y \\ \cos^2 x = \sin y \end{cases}$$

se pot alege 6 căi : prin ridicarea la pătrat a ambilor membri ai ecuației ce se obține adunînd parte cu parte cele două ecuații ale sistemului ; cu ajutorul substituției $\operatorname{tg} \frac{x}{2} = t$; cu ajutorul produsului scalar ; transformînd ecuația într-o ecuație omogenă ; transformînd ecuația obținută într-o ecuație algebrică irațională ; cu ajutorul unui unghi auxiliar.

Un rol important în dezvoltarea independenței și logicii gîndirii îl au problemele cu conținut practic. Aceste probleme se rezolvă cu mult interes, mai ales dacă elevii sînt îndrumați să-și procure datele necesare pentru probleme sau dacă ele au la bază o activitate reală, o cerință izvorîtă din munca practică.

Munca independentă trebuie să fie însoțită de o activitate ridicată, în căutarea răspunsului la întrebări. Profesorul este chemat să aleagă exerciții și probleme care le permit elevilor să facă generalizări, să interpreteze și să discute soluțiile aflate.

Un procedeu eficient de dezvoltare a independenței gîndirii îl constituie și stimularea elevilor pentru alcătuirea problemelor. În această muncă ei înțeleg mai bine dependențele funcționale între datele problemei și pot să analizeze implicațiile ascunse ale acestora. De o importanță deosebită pentru stimularea independenței și logicii gîndirii sînt exercițiile practice prealabile efectuate de elevi în laboratorul școlii, pe lotul experimental școlar sau în activitatea productivă.

Profesorul de matematică are datoria să stimuleze elevii nu numai în procesul de descoperire independentă a soluțiilor, dar și în explorarea rezultatelor lor. O importanță hotărîtoare au, în realizarea acestui obiectiv, problemele care conduc la discuții și interpretări (discuții de ecuații cu parametri ,rezolvări de probleme prin metode algebrice etc.).

Un alt mijloc eficient, indicat în clasele mai mici, îl constituie procedeul folosirii unor probleme cu enunțuri incomplete, lăsînd elevului grija pentru completarea acestora și rezolvarea problemei.

De o importanță hotărîtoare pentru stimularea gîndirii matematice a elevilor sînt și întrebările de direcționare a acesteia (ce se cunoaște ? ce se cere ? ce se poate obține ?)

Una din sarcinile esențiale ale predării matematicii constă în evitarea conformismului, care se manifestă adesea în aplicarea mecanică a unor procedee șablon de rezolvare, fapt ce contribuie mai ales la dezvoltarea gîndirii reproductive. Eliberarea gîndirii de influența șabloanelor se poate realiza propunînd elevilor exerciții care cer aplicarea creatoare a unor procedee de rezolvare. Le putem cere, de exemplu, să găsească în modul cel mai simplu valoarea expresiei date mai jos și să stabilească oral rezultatul :

$$1 + \frac{2{,}5 : 28{,}32}{25 : 283{,}2} + \frac{5{,}008 : 4{,}6}{50{,}08 : 46}$$

Efectuarea unui asemenea exercițiu certifică iscusința elevului în rezolvarea următoarelor probleme : legătura dintre rezultat și factorii operațiilor, simplificarea fracțiilor, ordinea de efectuare a operațiilor.

Spiritul de inventivitate și orientarea selectivă a gîndirii sînt stimulate și prin exerciții și probleme de algebră, care se caracterizează prin simplificare rapidă și concizie în procesul de rezolvare. Le putem cere, de exemplu, elevilor să găsească cele mai raționale căi de rezolvare a exercițiilor de mai jos :

$$(a^2-a-1)(a^2+a+1); \quad (x-1)^2 \cdot (x+1)^2$$

Profesorul trebuie să aprecieze răspunsul acelui elev care, de

Prof. emerit GLEB SIMIONESCU
VASILE ȘTEFĂNESCU
cercetător științific

(Continuare în pag. 4-a)

R. P. POLONĂ

MODALITĂȚI NOI DE PREDARE PROGRAMATĂ

Se știe că în ultimii ani numeroși cercetători din domeniul pedagogiei caută metode și căi susceptibile să reducă decalajul dintre volumul în continuă creștere al cunoașterii umane și posibilitățile limitate de asimilare a acesteia de către elevi. Unii consideră că soluția se află în învățămîntul programat, cu variantele sale în prezent aproape clasice — programarea liniară (Skinner) și programarea ramificată (Crowder), Alții, fără a condamna cu totul această metodă, socotesc că ea reduce în mod simplificator procesul de învățămînt, întrucît se limitează fie la completarea lacunelor (programarea liniară), fie la presupunerea eventualului răspuns (programarea ramificată).

Luînd în discuție aceste probleme ,dr. Czeslaw Kupisiewicz relatează, într-un articol intitulat „În căutarea unui nou program" stadiul cercetărilor desfășurate de specialiștii polonezi în domeniul învățămîntului programat. Subliniind că învățămîntul programat nu va putea deveni un instrument perfecționat de activitate didactică decît atunci cînd nu va mai fi considerat ca un mijloc care permite să se elimine tot ce grevează actualul sistem școlar, cînd va fi tratat ca una din numeroasele metode de învățămînt, dar nu singura. C. Kupisiewicz se referă la lucrările întreprinse în Polonia pentru constituirea unui program mixt larg conceput. Principiile care stau la baza acestui program sînt următoarele : 1. Învățămîntul programat de caracter „clasic", duce la asimilarea de către elevi a unor cunoștințe pasive, cerîndu-le doar să memoreze. Se poate recurge însă la el pentru a accentua controlul și a evalua gradul asimilării. 2. Textele programate cu ajutorul metodelor liniare și ramificate, ca și procedeul lui Sheffield, care este o combinare a metodelor liniare și ramificate, sînt utile pentru a-i face pe elevi să înlăture întîrzierea în studiu, adică pentru completarea lacunelor în însușirea cunoștințelor. 3. Programele „clasice" pregătite cel mai adesea după formula behaviouristă S-R (stimulent-reacție) nu permit în general să se dezvolte cu eficacitate gîndirea independentă și critică a elevilor, chiar dacă este vorba de materii ca matematica sau gramatica, care se pretează în mod special programării.

În această situație s-a socotit necesar ca aceste programe să fie înlocuite printr-un program mult mai simplu, care să țină seama de marea diversitate a elementelor procesului de asimilare, să dea elevilor posibilitatea de a îndeplini operații intelectuale și de a-și aplica cunoștințele dobîndite pentru a soluționa anumite probleme.

Se pare că s-a ajuns la constituirea unui program a cărui structură corespunde acestor condiții. Elementul său principal îl constituie blocul de probleme (B. P. S.), care cere elevului o activitate intelectuală intensă — de exemplu soluționarea unei probleme cu date incomplete, formularea sau verificarea unei ipoteze, pregătirea unei experiențe etc. În cursul acestei activități elevul trebuie să facă diferite raționamente : deducții, argumentări, explicații, verificări etc., ceea ce îmbogățește permanent cunoștințele lui. Celelalte elemente ale programului sînt : blocul de informații (B.I.), blocul de teste-informații (B.T.I.), blocul de teste-probleme (B. T. P. S.), de corectare a informațiilor (B. C. I.) și de corectare a problemelor (B. C. P. S.).

Conform denumirii sale, blocul B. I. cuprinde o rezervă de informații care pot fi expuse fie sub o formă programată (liniară sau ramificată), fie sub o formă convențională. Este necesar ca informațiile să fie ordonate după un criteriu anume (de exemplu, după criteriul raporturilor dintre cauze și efecte), și expuse în noțiuni bine determinate.

Sarcina blocului B. T. I. este de a verifica gradul asimilării de către elevi a tuturor noțiunilor din blocul B. I. și de a-i dirija, conform rezultatelor obținute, fie către blocul B. P. S., fie către blocul B. C. I. Elevul nu trece la blocul B. P. S. decît după ce a asimilat tot materialul din blocul B. I. În cazul nonasimilării unei noțiuni el trebuie să treacă la un bloc de corectare, pentru a-și completa cunoștințele imperfecte, determinate de rezultatele testelor din blocul B. T. I. De exemplu, dacă dintre noțiunile blocului B. I. nu a asimilat una, să spunem n, va avea de a face, în blocul B.C.I., numai cu varianta de corectare cn.

Așadar unii elevi ajung mai repede și alții mai încet pînă la blocul B. P. S. ; unii ajung direct, alți trebuie să treadă prin ramificări corective. Structura acestor corectări trebuie să fie de așa natură, încît să se excludă posobilitatea unei noi erori din partea elevului. Cu alte cuvinte, elevul care părăsește blocul B. C. I. trebuie să cunoască bine noțiunile pe care nu le-a asimilat în blocul B. I.

La fel se procedează în studiul materialului inclus în blocurile B. P. S. și B. C. P. S. Sînt dirijați de blocul B. T. P. S. spre blocul B. C. P. S. numai acei elevi care n-au rezolvat problemele blocului B. P. S.

Diferitele blocuri sînt ca niște mici cărămizi care pot fi manipulate așa cum vrem pentru a construi programe ale unor structuri diverse. Factorul care determină o structură sau alta a programului îl constituie sarcina didactică ce trebuie îndeplinită.

Verificarea însușirii cunoștințelor de matematică, de fizică, de geografie și de chimie după metoda descrisă mai sus a demonstrat că se pot obține pe această cale rezultate mai bune decît prin programele „clasice" sau prin metode convenționale. Totuși, datorită sferei relativ restrînse a cercetărilor actuale, pedagogii polonezi consideră această teză ca fiind preliminară și solicitînd verificări ulterioare.

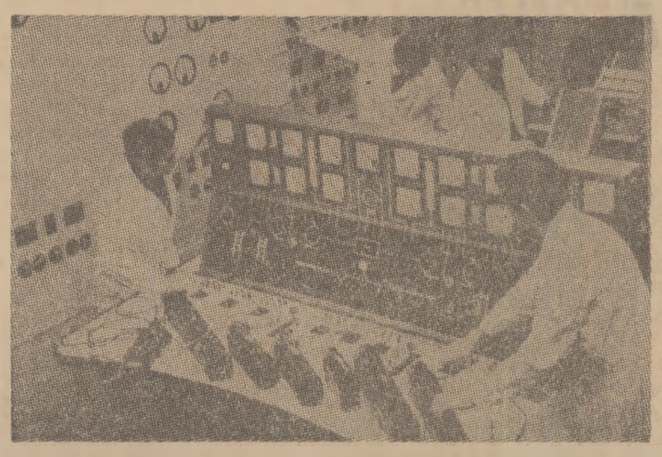

Politehnica sileziană din Gliwice a fost înzestrată cu unul din cele mai moderne laboratoare de mașini electronice din cîte există în Polonia

Cartea școlară — bilanț și perspective

(Urmare din pag. 1-a)

re nu i-au pus la dispoziție, în toate cazurile, programe bune, date la timp. Nici relațiile cu Institutul de științe pedagogice nu sînt încă pe deplin puse la punct.

În continuare vorbitorul s-a referit la sarcinile care stau în fața editurii, subliniind că pe primul plan se află sarcina de a descongestiona manualele școlare și că această sarcină revine și ministerului, ca și Institutului de științe pedagogice. Descongestionarea — a spus tov. Traian Pop — trebuie să aibă în vedere micșorarea textului prezentat elevilor spre memorare, reducerea numărului de noțiuni, date, fapte și denumiri incluse în fiecare lecție. Ea solicită, totodată, o mai bună prelucrare a materialului din punct de vedere pedagogic și metodic. În același timp se impune să se acorde mai multă atenție aspectului grafic al manualelor. Fără a se manifesta rigiditate în acest domeniu, trebuie să se asigure totuși, îndeosebi la clasele mici, o ilustrare foarte clară, corespunzătoare vîrstei elevilor. Grafica și coloratura sînt chemate și să susțină textul, nu numai să dea varietate paginilor manualului.

Este bine — a continuat vorbitorul — că editura pregătește un plan de perspectivă în domeniul literaturii pedagogice. Se impune să se traducă mai multe lucrări din literatura pedagogică universală, clasică și contemporană.

Conducerea ministerului dorește ca fiecare redacție, fiecare redactor să îndeplinească un rol mult mai activ în procesul de editare a manualelor școlare, să aibă o poziție mai combativă față de programele pe care le primesc. Cred că vom face un serviciu mai mare școlii și societății dacă vom interveni în programă înainte de a fi dată autorilor decît dacă vom interveni pe parcurs, întîrziind procesul de editare și determinînd cheltuieli inutile. Este totodată necesar să se urmărească cu mai multă fermitate concordanța dintre programă și manual.

Se cere — a subliniat tov. Traian Pop — să se privească cu o deosebită seriozitate problemele modernizării manualelor, astfel încît deciziile luate în acest domeniu să nu se bazeze pe datele oferite de experimente izolate, la o clasă sau alta. Totodată, oricît de bune ar fi rezultatele unui experiment, înainte de a se trece la generalizări trebuie pregătiți cei care urmează să predea cunoștințele respective. Cu mai mult discernămînt trebuie făcută și alegerea autorilor de manuale. Este bine ca majoritatea acestora să fie recrutați din rîndul celor chemați să folosească în predare manualele respective. Totodată, ar fi indicat să se încredințeze aceluiași colectiv de autori redactarea manualelor pentru un ciclu de învățămînt.

În continuare vorbitorul a arătat că socotește utilă alcătuirea unui colectiv care să studieze căile pentru ieftinirea manualelor și a cursurilor universitare. Aceasta va grăbi și procesul de editare a manualelor școlare, care vor fi totodată și mai frumoase.

Anul 1970 — a spus în încheiere vorbitorul — este pentru E.D.P. un an încărcat din punct de vedere al volumului de lucrări. Sîntem convinși, ținînd seama de experiența pozitivă acumulată în ultimul timp, că în 1970 editura va reuși să asigure, pînă la data de 31 iulie, toate manualele pentru învățămîntul de cultură generală, iar pînă la începerea anului școlar toate manualele pentru învățămîntul profesional și tehnic.

Telecinema pentru elevi

DIGESTIA

În emisiunea de vineri 27 februarie se va prezenta filmul de anatomie și fiziologie intitulat „Digestia". Scopul acestui film este de a prezenta elevilor, într-o formă cît mai accesibilă, felul cum se săvîrșește digestia în organismul uman. Este un film de sinteză care reușește, în numai 12 minute, să vizualizeze funcțiile importante ale tractusului digestiv — secreția, motilitatea și absorbția — să scoată în evidență mecanismele de reglare și să tragă unele concluzii de ordin igienic.

Avînd un caracter mai mult fiziologic, filmul pune accentul pe mecanismele de reglare a secreției și motilității tractusului digestiv și pe integrarea acestei funcții în fiziologia complexă a organismului. Pentru aceasta se folosesc desene, se prezintă experiențele clasice ale lui I.P. Pavlov, precum și imagini de viața de toate zilele a oamenilor.

Se recomandă ca filmul să fie proiectat, după ce elevii au parcurs materia, astfel încît să-și reprezinte corect mecanismul degradării alimentelor, care are loc treptat în lungul tractusului digestiv și să înțeleagă că activitatea fiecărui segment al aparatului digestiv este condiționată de activitatea celuilalt, întreg aparatul formînd o unitate funcțională.

Aspectele noi pe care le aduce filmul și pe care elevii nu le văd în laboratoarele de biologie din școli constau în prezentarea celor mai moderne metode de investigare a funcțiilor digestive. Dacă înregistrarea pe peliculă a mișcărilor tractusului digestiv, respectiv a imaginilor de pe ecranul radiologic nu necesită explicații suplimentare, ea redînd fidel activitatea motorie a segmentului în care se găsește substanța radio-opacă, prezentarea metodei izotopilor radioactivi trebuie completată cu unele explicații. Pentru ca elevii să înțeleagă secvențele din film care se referă la această metodă este bine să le dăm unele detalii privind tehnica folosită : se administrează pe gură acidul gras marcat cu C_{14} la gruparea terminală ; se recoltează sînge din oră în oră, timp de 6 ore ; se determină radioactivitatea plasmei într-un contor cu lichid de scintilație, deoarece emanația beta a carbonului este foarte slabă și nu poate fi detectată cu aparate uzuale de detecție : plasma radioactivă, introdusă în flacoanele speciale care apar în imaginile filmate, este trecută automat prin fața sistemului de detecție. Rezultatele sînt înregistrate tot automat, aflîndu-se numărul de impulsiuni radioactive obținute la fiecare probă. Aceste rezultate sînt comparate cu numărul de impulsuri de la un etalon corespunzînd radioactivității totale ingerate. Pentru fiecare probă de sînge rezultatul se exprimă în procente față de doza ingerată.

Conf. univ. dr.
VIORICA STĂNESCU
Catedra de fiziologie a I.M.F. București

Noi reglementări privind stabilirea vechimii în funcție a personalului didactic

Minsterul Învățămîntului a emis noi reglementări privind stabilirea vechimii în funcție a personalului didactic din învățămîntul de toate gradele. Potrivit acestora, se consideră vechime în învățămîntul preșcolar, obligatoriu de cultură generală, liceal, profesional și tehnic timpul în care o persoană a fost încadrată într-o funcție didactică de predare sau de conducere la o instituție de învățămînt de stat, în învățămîntul de partid, sindical și U.T.C., în instituții de educație, la cursurile de calificare și de perfecționare organizate în centre permanente, precum și în fostul învățămînt particular sau confesional, care au funcționat pînă în anul 1948. Se consideră, de asemenea, vechime în învățămînt timpul lucrat într-o funcție didactică ajutătoare, la inspectoratele școlare, în cadrul compartimentelor de învățămînt ale ministerelor și celorlalte organe centrale ce au în subordine școli, în aparatul de partid, al sindicatelor din învățămînt, al Uniunii Tineretului Comunist și al Organizației pionierilor, la Casa corpului didactic, la Editura didactică și pedagogică, în presa pedagogică, dar numai pentru persoanele care au ocupat anterior o funcție didactică — pe post de titular — avînd studiile de specialitate cerute de Statutul personalului didactic.

La stabilirea vechimii în învățămîntul superior se au în vedere timpul servit în funcții didactice existente în această categorie de învățămînt și cel din munca desfășurată în formele de învățămînt din cadrul organizațiilor de partid sau organizațiilor de masă, în funcții didactice din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic, în institute de cercetări, în întreprinderi și instituții, dacă este vorba de activitate legată direct de specialitatea predată.

Noile reglementări se aplică începînd cu data de 1 ianuarie 1970.

Ediția 1970 a concursului pentru numirea și transferarea cadrelor didactice

Luni au început înscrierile pentru ediția 1970 a concursului instituit de Ministerul Învățămîntului pentru numirea și transferarea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de la școlile generale, casele de copii, liceele de cultură generală, școlile profesionale și liceele de specialitate. La actuala ediție vor intra în concurs cadre didactice din București, Pitești, Arad, Bacău, Oradea, Botoșani, Focșani, Rm. Vîlcea, Brașov, Făgăraș, Adjud, Brăila, Buzău, Bîrlad, Vaslui, Cluj, Turda, Tulcea, Constanța, Dej, Timișoara, Lugoj, Miercurea Ciuc, Craiova, Rădăuți, Suceava, Galați, Tg. Jiu, Sibiu, Mediaș, Odorheiul Secuiesc, Cîmpulung Moldovenesc, Călărași, Slobozia, Satu-Mare, Iași, Pașcani, Bușteni, Azuga, Breaza, Giurgiu, Buftea, Baia Mare, Simeria, Mizil, Cîmpina, Sighetul Marmației, Tr. Severin, Tg Mureș, Sighișoara, Tîrnăveni, Reghin, Piatra Neamț, Roman, Ploiești, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Cîmpulung Muscel.

Înscrierile se încheie la 28 februarie, iar concursul va începe — cu proba scrisă—la 8 martie, în centrele stabilite de organele școlare județene și ale municipiului București.

Consfătuire cu cadrele didactice care predau cursul „Activitatea organizației de pionieri"

La Centrul de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii a început, în ziua de 19 februarie a.c., o consfătuire cu cadrele didactice universitare care predau cursul „Activitatea organizației de pionieri" din cadrul catedrei de pedagogie.

Consfătuirea, organizată de Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, va cuprinde expuneri, aplicații practice și demonstrative și va dura trei zile.

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" — IAȘI

ANUNȚĂ :

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MATEMATICĂ-MECANICĂ

— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Calcul economic în industrie, construcții și transporturi, Elemente de calculul probabilităților, poziția I b/4.

— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Matematici superioare aplicate în economie, Teoria mulțimilor, poziția I b/5.

— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Introducere în cibernetică, Matematici superioare aplicate în economie, poziția I b/6.

— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Matematici superioare aplicate în economie, poziția I b/7.

— lector la Catedra de analiză matematică, disciplinele Funcții complexe, Topologie, Funcții de variabilă reală și funcții de variabilă complexă, poziția II/8.

lector la Catedra de analiză matematică, disciplinele Teoria funcțiilor de variabilă reală și teoria funcțiilor de variabilă complexă, Teoria funcțiilor de variabilă reală, poziția II/9.

— lector la Catedra de Mecanică teoretică, disciplinele Mecanica rațională, Mecanica teoretică, Plasticitate, poziția V/7.

FACULTATEA DE CHIMIE

— șef lucrări la Catedra de chimie analitică, disciplina Chimie analitică, poziția IX B/6.

— șef lucrări la Catedra de Chimie organică, disciplinele Chimie organică, Analize și microanalize organice, poziția X A/9.

— șef lucrări la Catedra de chimie organică, disciplinele Chimie organică, Analize și microanalize organice, poziția X A/10.

— lector la Catedra de tehnologie chimică generală, disciplinele : Chimie tehnologică, Tehnologia proceselor industriale, Tehnologia proceselor industriale și tehnologia construcțiilor, poziția X B/6.

— șef lucrări la Catedra de Chimie fizică, disciplinele Chimie fizică, și coloidală, poziția XI A/8.

— lector la Catedra de Chimie generală, disciplinele Chimie generală, Metodica predării chimiei și tehnica experiențelor de chimie, poziția XI B/5.

— lector la Catedra de chimie fizică, disciplinele chimie fizică, Analize fizico-chimice, poziția XI A/5.

FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

— conferențiar la Catedra de Mineralogie-geochimie, disciplinele Cristalografie, Geochimie, poziția XVI B/2.

— șef de lucrări la Catedra de Mineralogie-geochimie, disciplinele : Geofizică generală, Pedologie generală, Prospecțiuni, explorări și protecția muncii, poziția XVI B/5.

— șef lucrări la Catedra de botanică, disciplinele Metodica predării, Botanică sistematică, poziția XII A/9.

— șef lucrări la Catedra de zoologie, disciplinele Zoologia nevertebratelor, Creșterea insectelor utile, Parazitologie, poziția XVII A/10.

— șef lucrări la Catedra de zoologie, disciplinele Hidrobiologie generală, Ecologie generală și ocrotirea naturii poziția XVII A/11.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— lector la Catedra de romanistică și limbi clasice disciplinele Limba latină, Limba greacă, poziția XXV/5.

— lector la Catedra de literatură română, disciplinele Istoria literaturii române, Literatura română veche și premodernă, poziția XXII B/13.

— Conferențiar la Catedra de limba română, disciplina Limba română contemporană, poziția XXI/2.

— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplina Literatura engleză, poziția XXIV A/3.

— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplinele Limba engleză contemporană, Curs special de limba engleză, Limba engleză (facultativ), poziția XXIV A/4.

— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplinele Literatura engleză, Metodica predării, Curs practic de limba engleză, poziția XXIV/8.

— lector la Catedra de limba și literatura germană disciplinele Limba germană contemporană, Metodica predării limbii germane, poziția XXIV A 2/2.

— lector la Catedra de limba și literatură germană, disciplina Literatura germană, poziția XXIV A/4.

— asistent la Catedra de Literatură universală, disciplinele Literatură universală și comparată. Seminar special de teoria literaturii, poziția XXII A/13.

— lector la Catedra de literatura română, disciplinele Istoria literaturii române, poziția XXII B/8.

— asistent la Catedra de literatură română, disciplinele Istoria literaturii române. Literatura pentru copii (facultativ), poziția XXII B/18.

— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Literatura franceză, Curs practic de limbă franceză, poziția XXIII/18.

— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Limba franceză contemporană, Curs practic de limba franceză, poziția XXIII/19.

— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Curs practic de limba franceză, Limba franceză contemporană, poziția XXIII/27.

— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Curs practic de limba franceză, Limba franceză contemporană, poziția XXIII/29.

— lector la Catedra de limba și literatura rusă, disciplinele Limba slavă veche, Limba rusă (curs practic), Istoria culturii și civilizației ruse, poziția XXIV/11.

— asistent la Catedra de limba și literatura rusă, disciplina Limba rusă (curs practic), poziția XXIV/19.

— asistent la Catedra de limbă și literatură rusă, disciplinele Limba rusă(curs practic), poziția XXIV/21.

— asistent la Catedra de limba și literatura rusă, disciplinele Limba rusă (curs practic), Literatura rusă, poziția XXIV/22.

— asistent la Catedra de limbă și literatură rusă, disciplinele Limba rusă (curs practic). Limba rusă contemporană, poziția XXIV/24.

— asistent la Catedra de limbă și literatură germană, disciplina Limba germană (curs practic), poziția XXIV A 2/9.

— lector la Catedra de romanistică și limbi clasice, disciplina Limba latină, poziția XXV/2.

FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

— lector la Catedra de Pedagogie, disciplinele Pedagogie generală, Istoria Pedagogiei, poziția XXX A/6.

— lector la Catedra de Pedagogie, disciplinele Pedagogie generală, Istoria pedagogiei, poziția XXX A/7.

— lector la Catedra de pedagogie, disciplina pedagogie generală, poziția XXX A/8.

— lector la Catedra de pedagogie, disciplina Pedagogie generală, poziția XXX A/9.

INSTITUTUL PEDAGOGIC
FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

— asistent la Catedra de ed. fizică II, disciplinele Atletism, Schi, poziția XI/7.

— asistent la Catedra de ed. fizică II, disciplinele Atletism, Educație fizică (curs bază) poziția XI/9.

— asistent la Catedra de educație fizică și sport III, disciplina educație fizică, poziția XII/11.

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

— asistent la Catedra de desen, pictură, compoziție, disciplinele Desen artistic, Pictură compoziție, poziția IX/7.

— asistent la Catedra de desen, pictură, compoziție, disciplinele Desen-pictură. Pictură-compoziție poziția IX/8.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de conferențiari, și lectori și de 15 zile pentru posturile de asistenți.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcțiile de conferențiari și lectori, și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 1 27 18.

Rolul problemelor în dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor

(Urmare din pag. 3-a)

exemplu, în primul exercițiu nu va încerca să desfacă paranteza, ci va folosi o identitate algebrică (produs de sumă prin diferență), iar în cel de al doilea va excepta aplicarea unui procedeu de rutină privitor la ordinea operațiilor, dar va aplica, în schimb, o proprietate cu privire la puterea unui produs.

Capacitatea de a desprinde esențialul și spiritul de analiză se dezvoltă prin exerciții ce se rezolvă prin alte procedee decît cele studiate la clasă, care se reduc, de obicei, la aplicarea unor algoritmi de rezolvare. De exemplu, vom cere elevilor să rezolve în modul cel mai simplu ecuația : $x(x-1)=20$, $x \in N$; să găsească oral suma :

$$\frac{1}{1\cdot 2}+\frac{1}{2\cdot 3}+\cdots\cdots+\frac{1}{9\,999\cdot 10\,000}$$

Dacă în primul exercițiu nu se va încerca desfacerea parantezelor și se va observa că x și x—1 sînt două numere consecutive, se va obține direct soluția x=5.

Un rol deosebit în dezvoltarea interesului elevilor pentru studiul matematicii îl au și anumite comentarii care intervin în rezolvare și corespund unor particularități logice ale exercițiului. Așa, de exemplu, în legătură cu cel de al doilea exercițiu prezentat mai sus, profesorul va arăta că o mașină electronică ce efectuează 10 000 de operații pe secundă va trebui să efectueze, pentru a calcula valoarea expresiei, 30 000 de operații, pe cînd metodele orale de calcul sînt, în cazul acestui exercițiu, mult mai economice.

Pentru dezvăluirea unor particularități ale procesului de rezolvare un rol important îl are analiza erorilor ce apar, destul de frecvent în rezolvarea unor exerciții.

Activitatea analitico-sintetică ridicată a gîndirii este stimulată prin rezolvarea unor probleme care cer scheme de raționament neobișnuite, ca de exemplu : Să se rezolve ecuația : $(1-x)^{\sqrt{x+1}} = x^2-2x+1$.

Să se determine a și b astfel încît graficul funcției $x^2y+ax+by=0$ să admită punctul A (2 ; 2,5) ca punct de inflexiune. Pentru ce valori ale lui „a" funcția $f(x)=a \sin x+\frac{1}{3}\sin 3x$ are un extrem pentru $x=\frac{\pi}{3}$ Va fi maxim sau minim ?

Una din calitățile esențiale ale gîndirii este capacitatea de a trece la desfășurarea raționamentelor inverse, bazată pe înțelegerea legăturii dintre datele unei probleme în sens direct și invers. În această formă de raționament un rol important îl joacă înțelegerea trăsăturilor distinctive ale problemei ce se formulează prin schimbarea datelor sale inițiale. Analiza logică a problemei trebuie să releve distincția între premise ca și concluziile problemei directe, comparativ cu cea care se obține prin schimbarea enunțului și a datelor inițiale. Profesorul este chemat să-i stimuleze pe elevi să analizeze toate cazurile care se pot ivi : cînd premisa este exprimată printr-o singură proprietate sau variabilă numerică : cînd se exprimă ca o conjuncție de două sau mai multe proprietăți.

Elevii trebuie să studieze, sub îndrumarea profesorului, dacă implicațiile raționamentului direct sau ale celui care presupune o cale inversă de desfășurare sînt adevărate sau false. Studiul matematicii oferă numeroase exemple de operații directe și inverse : operațiile aritmetice elementare, derivarea și integrarea, teoremele directe și contrare, înmulțirea polinoamelor și descompunerea în factori, simplificarea și amplificarea. Profesorul trebuie să valorifice conștient aceste posibilități logice pe care le creează matematica, atît ca mijloc de control al asimilării cunoștințelor, cît și ca mijloc de întărire a capacității analitico-sintetice a gîndirii elevilor.

În decursul anilor de școală elevii învață numeroase judecăți matematice. Pentru pedagogia matematicii este important să se știe că acestea au un caracter mai mult operativ și mai puțin justificativ. Sarcina profesorului de matematică este de a selecționa acele exerciții și probleme prin care se exersează judecățile justificative.

Posibilitățile matematice ale elevilor nu depind însă în mod exclusiv de conținutul exercițiilor și problemelor. La întărirea interesului lor ajută și folosirea de către profesor a unor procedee mobilizatoare. Desigur, ajutorul profesorului nu trebuie confundat cu indicarea completă a procedeului de rezolvare. Trebuie să se ofere, atunci cînd este cazul, doar o sugestie, lăsîndu-se în seama elevului nașterea și dezvoltarea ideii de rezolvare.

Rezolvarea problemelor impune o muncă sistematică de selecționare a temelor. Pentru aceasta este necesar ca, pe baza unei analize temeinice a acestora, profesorul să le propună în cadrul lecțiilor urmărind următoarele tipuri de probleme : probleme aplicative la o anumită temă ; probleme de sinteză la un anumit capitol ; probleme la mai multe capitole, urmărind gradul de influențare reciprocă a cunoștințelor ; probleme care adîncesc anumite noțiuni sau care pregătesc însușirea unor concepte viitoare.

Considerăm că variatele sarcini la care ne-am referit mai sus nu pot fi realizate în mod eficient numai prin lecții, deoarece de obicei exercițiile și problemele rezolvate în cadrul lecțiilor sînt strîns legate de teorie și constituie o aplicare directă a ei. Sînt necesare însă și exerciții și probleme de sinteză, care cuprind o arie mai mare de cunoștințe (de exemplu dintr-un sistem de lecții și din mai multe discipline matematice). Sîntem de părere, de aceea, că este indicat să se rezerve un număr de ore speciale în care profesorii vor putea urmări nu numai realizarea unor sarcini impuse de logica strictă a obiectului, ci și valorificarea unor potențe educativ-emoționale ca încrederea în forțele proprii, bucuria rezolvării unor probleme, deprinderea de a munci independent, consecvent și organizat, capacitatea de a efectua transferul cunoștințelor la activități practice, inițiativa în rezolvarea problemelor multiple pe care le ridică viața. În felul acesta se vor educa permanent calitățile gîndirii, unul din obiectivele centrale ale școlii noastre de azi.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.132